

TERCİH AŞAMASINDA, ÜNİVERSİTE SIRALAMALARININ YARARI

Üniversite adaylarına yardımcı olmak için ilk ülke içi üniversite sıralamasını, 1983'te ABD yaptı. Çinliler de dünyanın ilk 500 üniversitesini 2003'te ilan etti.

Üniversite Sıralamaları Tüm Dünyada İlgile İzlenir

Ülke içi üniversite sıralamaları, genellikle yurt içindeki üniversite adaylarına yol göstermek için yapılır. Dünya sıralamaları da eğitimi yurt dışında yapmak isteyen yabancı öğrencilere yardımcı olur. Ülke içi ve dünya sıralamalarının diğer yararı ise üniversitelere, kendi akademik düzeylerini diğerleriyle karşılaştırma olanağı sağlamalarıdır. Gelişmekte olan ülkelerin üniversiteleri, dünyanın önde gelen üniversiteleriyle kendilerini karşılaştırıp hangi alanlarda gelişmeleri gerektiğini bu sıralamalar sayesinde görmektedir. Ülkelerin ekonomik gelişmesinde üniversitelerin önemli katkısı vardır. Dünyanın ilk 100 üniversitesi arasında birden fazla üniversitesi olan ülkelerin çoğunun kişi başı milli geliri, ülkemizin kişi başı milli gelirinin 3-5 katıdır. Üniversiteler, üst düzeyde bilimsel araştırmalar yaparak yeni teknolojilerin alt yapısını hazırlar. Teknoparklar ve benzeri sistemler sayesinde üniversite sanayi işbirliği artar ve bu işbirlikleri yeni teknolojilerin ortaya çıkmasını sağlar. Gelişmiş üniversiteler, ürettikleri yeni bilgilerle, var olan bilgileri birleştirip öğrencilerine aktararak onları en son bilgilerle donanmış şekilde mezun etmektedir. İyi eğitim alan üniversite mezunları, iş kurup istihdam yaratarak veya yeni teknolojiler geliştirerek ülkenin milli gelirinin artmasına katkı yapar. Bu nedenlerle, üniversite sıralamaları tüm dünyada yakından izlenmektedir. Örneğin Rus üniversiteleri dünya sıralamalarında geride kaldığı için bu sıralamalarda en iyi durumda olan 15 üniversiteye, özel statü tanınarak ek ödenekler verildi. Rus üniversitelerinin, dünya sıralamalarında en üst sıralara çıkabilmesi için bu yıl büyük bütçeli projeler başlatıldı ve uluslararası işbirlikleri artırıldı.

Üniversiteleri Sıralamak İçin İlk Denemeler İngiltere'de Yapıldı

İlk üniversite sıralama denemeleri İngiltere'de başladı. İngiltere'deki üniversiteler, 1900'de başarılı mezunlarının sayısına göre sıralandı. Başka bir İngiliz sıralamasında ise üniversiteler, dahi düzeyindeki mezunlarının sayısına göre sıralandı. Bu sıralamalar her yıl yapılmadığı için etkili olmadı. Amerika'da 1906'da, ABD'nin en başarılı akademisyenlerinin listesi yapıldı ve üniversiteler, bu öğretim üyelerinin sayısına göre sıralandı. ABD'de yapılan bu ve benzeri sıralamalar her yıl tekrarlanmadığı için ilgi çekmedi. İlk kurumsallaşmış üniversite sıralamasını, 1983'te "America's Best Colleges" adı altında ABD üniversitelerini sıralayan US News and World Report adlı dergi yaptı. Dergi her yıl üniversitelere anket yollayarak gerekli bilgileri toplayıp sıralama yapıyor ve üniversite adaylarına tercih aşamasında yardımcı oluyor. Benzeri bir sıralamayı, Kanada'da Maclean's dergisi yapıyor. İngiliz üniversiteleri; Times, The Guardian, The Daily Telegraph, Independent ve The Sunday Times gibi dergi ve gazeteler tarafından sıralandı. Bunların bir bölümü

sıralama yapmayı sürdürüyor. Ülke içi sıralamalar zamanla diğer ülkelere örnek oluşturdu.

Adaylar, Üniversite Sıralamalarını URAP Sayfasında İnceleyebilir

İlk dünya üniversite sıralaması 2003'te Çin'de Jiao Tong Üniversitesi'nde yapıldı ve daha sonra ARWU adını aldı. ARWU'nun ardından; QS, Times, HEEACT(NTU), Webometrics, Leiden ve Scimago adlı dünya sıralamaları ortaya çıktı. ODTÜ Enformatik Enstitüsü bünyesinde 2009'da kurulan URAP (University Ranking by Academic Performance) Laboratuvarı, 2009'da Türkiye sıralamasını ve 2010'dan itibaren de dünyanın ilk 2000 üniversitesinin sıralamasını yayınlamaya başladı. URAP dahil olmak üzere dünya sıralaması yapan 8 kurum var. Her birinin kriterleri farklı olduğu için üniversitemizin dünyadaki yeri farklılık göstermektedir. Adayların bu sıralamaların her birini ayrı ayrı incelemesi çok zaman alacağı için URAP Laboratuvarı, her yıl bu 8 sıralama kurumunun sıralamalarını derleyip URAP'ın internet sitesinde açıklıyor. Adaylar, üniversitemizin 8 dünya sıralamasının en yeni listesinde hangi sırada yer aldığını topluca URAP'ın internet sayfasında <http://tr.urapcenter.org/2013/> görebilir. Adaylar bu adresten; URAP Türkiye özel sıralamasını, URAP dünya sıralamasını, üniversitemizin son 5 yıllık akademik performansını, üniversitemizin 8 dünya sıralamasındaki genel durumunu ve bilim alanlarına göre performanslarını inceleyebilir.

İlk 500'de Dokuz Üniversitemiz Var

Dünyadaki 8 sıralama sisteminin son sıralamalarında, bu yıl 9 üniversitemiz en az bir listede ilk 500'e girdi. İlk 500'de yer alan üniversiteler;

ODTÜ: 5 sıralamada (THE (Times), Leiden, NTU (HEEACT), QS, URAP)

İstanbul: 4 sıralamada (Leiden, ARWU, Scimago, URAP)

Hacettepe: 3 sıralamada (Leiden, Scimago, URAP)

Ege: 2 sıralamada (Leiden, URAP)

Boğaziçi: 2 sıralamada (THE (Times), QS)

İ. D. Bilkent: 2 sıralamada (THE (Times), QS)

Gazi: Bir sıralamada (Leiden)

İTÜ: Bir sıralamada (THE (Times))

Koç: Bir sıralamada (THE (Times)) ilk 500'e girdi.

Üniversitemizin, Türkiye'deki ve dünyadaki durumu URAP sayfasında incelenebilir. Her üniversitemizin konumunu bilmek adayların yararına olur.

Prof. Dr. Ural Akbulut

ODTÜ Enformatik Enstitüsü

URAP Başkanı

(28 Haziran Milliyet)